

کرامت انسانی معلمان

نگاهی اینفوگرافیک به بزرگداشت کرامت معلمان در مدرسه های بارویکرد مدیریت تعالی

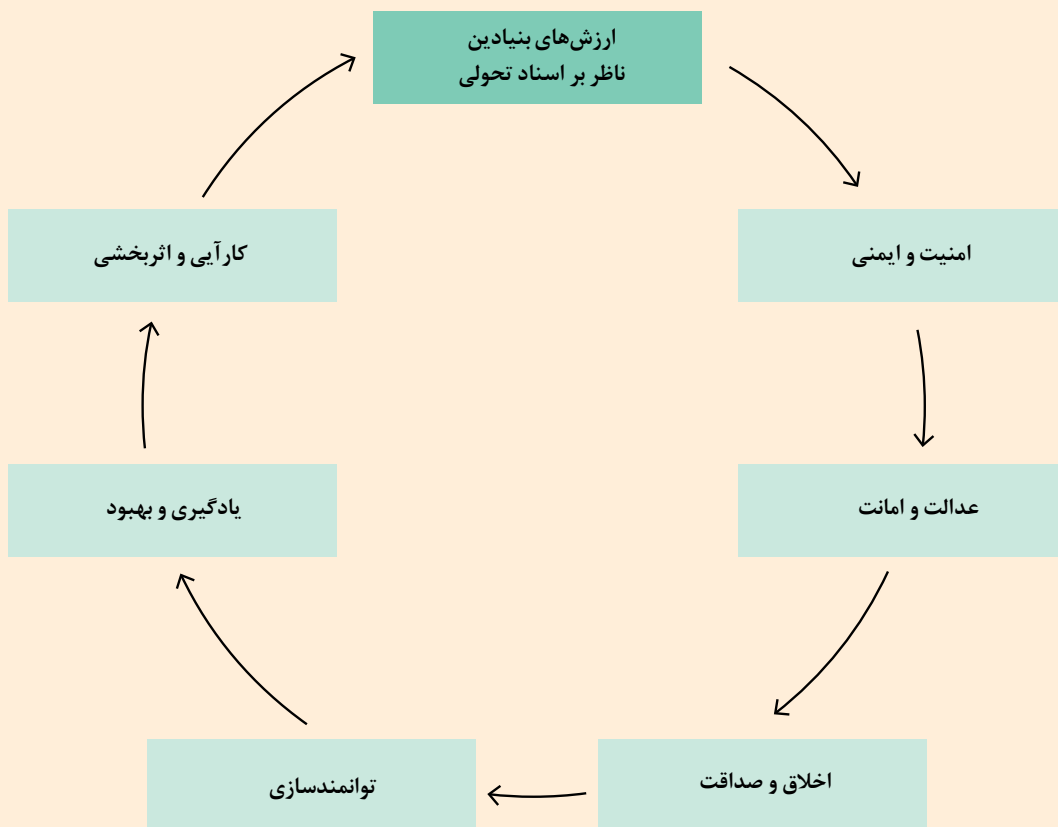
دکتر مرتضی مجدفر

اطلاع‌نگاشت (اینفوگراف) شیوه جدیدی در روزنامه‌نگاری است که در آن به جای ارائه اطلاعات در قالب مقاله خطی محض، مفاهیم مربوط به موضوعی که قرار است ارائه شوند، به شکل جدول‌ها و نمودارهای اطلاعاتی تنظیم می‌شوند. بسیاری از مفاهیم در اینفوگراف حالت کلیدی و تلنگر دارند و برای کسب اطلاعات بیشتر باید به منابع معتبر در این مورد مراجعه کرد یا جست‌وجوهای اینترنتی ویژه را سامان داد.

کرامت انسانی معلمان، به غیر از آنکه به شخص خود آن‌ها بستگی دارد، بیشتر ناشی از مدیریتی است که مدیر و تیم مدیریتی مدرسه بر آن‌ها اعمال می‌کند. تابلوهای اطلاعاتی زیر را از نگاه مدیر و تیم مدیریتی مدرسه بخوانید:

مفاهیم بنیادین کرامت انسانی معلمان (مجدفر، ۱۳۹۲)

سطوح کرامت انسانی (همان)

در این مرحله، مدیریت مدرسه به این نتیجه می‌رسد که صیانت از کرامت معلمان می‌تواند در برتری مدرسه نقش مؤثری داشته باشد. این مرحله فقط در حد پذیرش ذهنی است و هیچ فعالیت و تلاشی آغاز نشده است.

مرحله ابتدایی

در این مرحله، مدیر و تیم مدیریتی برنامه‌های آموزشی خود را آغاز کرده‌اند و مفهوم کرامت انسانی در حال ورود به گفت‌وگوهای سطح نزاع مدرسه است.

مرحله آغازین

در این مرحله، مدیر و تیم مدیریتی مدرسه، برای کرامت انسانی برنامه‌ای تدوین کرده و نظام‌نامه و شیوه‌نامه لازم برای ایجاد بهبود را تهیه کرده است، ولی هیچ بهبودی حاصل نشده و فقط برخی نقاط بهبود قابل مشاهده است.

مرحله نتیجه‌بخش

در این مرحله، کرامت انسانی در مدرسه جاری شده و پروژه‌های بهبود به نتیجه رسیده‌اند و معلمان و کارکنان مدرسه براساس مدل کرامت انسانی رفتار می‌کنند.

مرحله تعالی

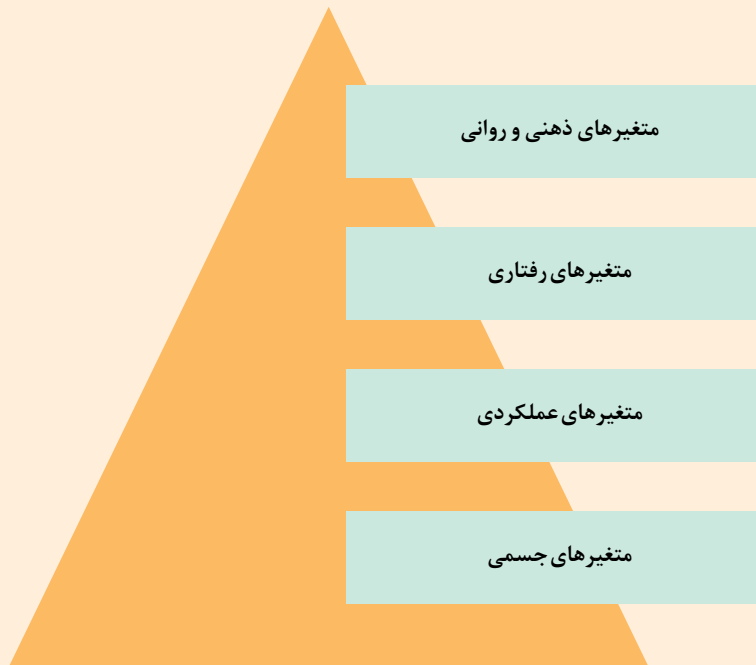
برای گذر از مرحله‌ای به مرحله دیگر، نمی‌توان زمان مشخصی تعیین کرد. این شرایط بیشتر به نوع برخورد تیم مدیریتی مدرسه بستگی دارد.

ارتباط سطوح کرامت انسانی با مفاهیم بنیادین آن در مدرسه (همان)

ارزش‌های بنیادین	مرحله ابتدایی	مرحله آغازین	مرحله نتیجه‌بخش	مرحله تعالی
امنیت و ایمنی	مدیر مدرسه نسبت به امنیت و ایمنی حساس شده است.	سازمان‌دهی و آموزش‌های لازم آغاز شده است.	ارزیابی صورت پذیرفته و مدرسه دستورالعمل‌های لازم را دارد.	مدرسه با پروژه‌های بهبود تدوین و اجرا شده، به مرحله تعالی رسیده است.
عدالت و امانت	مدیر مدرسه تلاش می‌کند خود الگویی برای عدالت‌خواهی و امانت در مدرسه باشد.	سازمان‌دهی و آموزش‌های لازم آغاز شده است.	ارزیابی صورت پذیرفته و مدرسه دستورالعمل‌های لازم را دارد.	مدرسه با پروژه‌های بهبود تدوین و اجرا شده به مرحله تعالی رسیده است.
اخلاق و صداقت	مدیر مدرسه در عمل سعی می‌کند اخلاق و صداقت داشته باشد.	سازمان‌دهی و آموزش‌های لازم آغاز شده‌اند.	ارزیابی صورت پذیرفته و مدرسه دستورالعمل‌های لازم را دارد.	مدرسه با پروژه‌های بهبود تدوین و اجرا شده به مرحله تعالی رسیده است.
توانمندسازی	مدیر مدرسه پذیرفته است که برای موفقیت، باید به توانمندسازی معلمان، توجه کند.	سازمان‌دهی و آموزش‌های لازم انجام شده است.	ارزیابی صورت پذیرفته و مدرسه دستورالعمل‌های لازم را دارد.	مدرسه با پروژه‌های بهبود تدوین و اجرا شده به مرحله تعالی رسیده است.
یادگیری و بهبود	مدیر مدرسه اهمیت فرصت یادگیری و بهبود را درک کرده است.	سازمان‌دهی و آموزش‌های لازم انجام شده‌اند.	ارزیابی صورت پذیرفته و مدرسه دستورالعمل‌های لازم را دارد.	مدرسه با پروژه‌های بهبود تدوین و اجرا شده به مرحله تعالی رسیده است.
کارآیی و اثربخشی	مدیر و کارکنان مدرسه ضرورت کارآیی و اثربخشی را درک کرده‌اند.	سازمان‌دهی و آموزش‌های لازم انجام شده‌اند.	ارزیابی صورت پذیرفته و مدرسه دستورالعمل‌های لازم را دارد.	مدرسه با پروژه‌های بهبود تدوین و اجرا شده به مرحله تعالی رسیده است.

شاخص‌های کرامت انسانی معلمان (همان)

متغیرهای کرامت انسانی معلمان (مجذفر، ۱۳۹۸)

معلم با کرامت از خوش‌بینی خود و خوش‌حلقی منطقی خود نسبت به دیگران اطمینان حاصل می‌کند و در ضمن از انتقادات دیگران برای توسعه توانمندی‌های خود استفاده می‌کند و از خطاهای دیگران می‌گذرد.

متغیرهای ذهنی و روانی

معلم با کرامت در رفتارهای خود در مقابل دیگران و قوانین با عدالت عمل می‌کند و نسبت به امانت‌داری خود در برابر اموال معنوی و مادی اطمینان ایجاد می‌کند. معلم با کرامت، در برابر وظایف محوله از سوی مدرسه، با صداقت مسئولیت می‌پذیرد و در تمامی مراحل انجام وظایف، عفت و حیا را حفظ می‌کند.

متغیرهای رفتاری

معلم با کرامت با توسعه نظم (به‌طور نظام‌مند) در تمامی سطوح فعالیت‌های مدرسه‌ای خود تلاش می‌کند از علم و مهارت لازم در انجام وظایف خود برخوردار باشد تا بتواند با خلاقیت، نوآوری و تدبیر عمل کند.

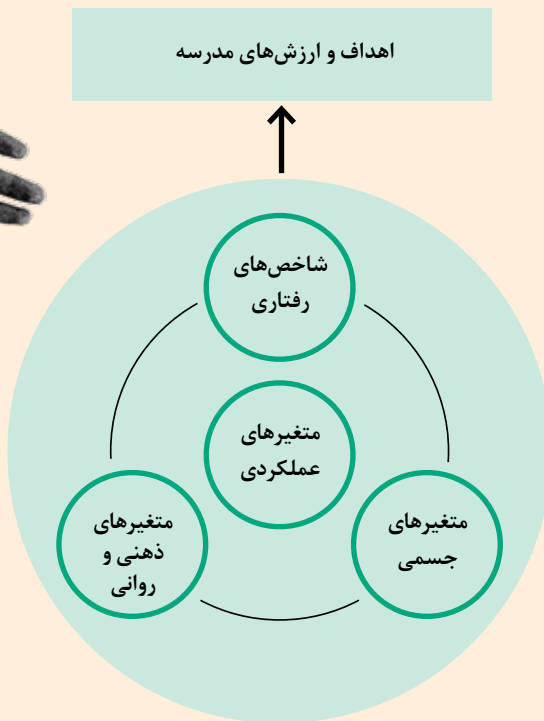
متغیرهای عملکردی

معلم با کرامت، سلامت جسمی خود را از طریق ورزش، تحرک و رعایت نکات ایمنی و بهداشتی، برای دستیابی به سلامت ذهنی و روانی و همچنین ارتقا و توانمندی‌های رفتاری و عملکردی خود حفظ می‌کند و برای آن برنامه‌ریزی دارد.

متغیرهای جسمی

مدل صیانت از کرامت معلم در مدرسه (مجدفر، ۱۳۹۸)

اهداف و ارزش‌های مدرسه

منابع:

۱. مجدفر، مرتضی (۱۳۹۸). ۷ مهارت اساسی برای معلمان، تهران: بیشگامان پژوهش‌مدار.
۲. قراملکی، احد (۱۳۹۶). اخلاق حرفه‌ای معلمی، تهران: مرکز آموزش نیروی انسانی مهدوی.
۳. مجدفر، مرتضی (۱۳۹۸). طراحی مدل کرامت انسانی و چگونگی صیانت از آن در واحدهای آموزشی (پژوهش)، به سفارش مرکز آموزش نیروی انسانی اداره کل شهرستان‌های تهران.
۴. مجدفر، مرتضی (۱۳۹۲). مدرسه موفق، مدیر موفق، تهران: پیک بهار.

امتیازهای متغیرهای معلم با کرامت انسانی در مدرسه

پرسش‌نامه

پرسش‌نامه‌ای که تصویر آن را در این رمزیننه پاسخ‌سریع ضمیمه می‌بینید، برای سه منظور استفاده می‌شود:

۱. یک بار در مرحله ابتدایی آغاز اجرایی کردن کرامت انسانی در مدرسه، یک پرسش‌نامه را همه کارکنان پر می‌کنند تا تصویری از وضعیت فعلی کرامت انسانی در مدرسه به دست آید.

۲. نمونه برگ (فرم) خام پرسش‌نامه نزد همه کارکنان باقی می‌ماند تا با مراجعه به آن، از متغیرهای کرامت انسانی معلمان و ریزمعیارها آگاهی یابند.

۳. یک بار هم این پرسش‌نامه در هنگام نمره‌دهی به کرامت انسانی معلمان و به دو شکل مورد استفاده قرار می‌گیرد:

الف) هر فرد با پر کردن نمونه برگ، میزان دارا بودن کرامت انسانی خویش در سطح خاص را ارزیابی می‌کند.

ب) مدیر و چهار نفر از تیم مدیریتی مدرسه (مدیر، یکی از معاونان، یکی از مربیان پرورشی، یکی از سایر معاونان و نماینده معلمان) نمونه برگ را در مورد هر فرد کامل می‌کنند و حاصل جمع امتیازات این پنج نفر و خودارزیابی فرد را به عنوان نمره کرامت انسانی معلم در نظر می‌گیرند.

توجه جدی

اگر مدل کرامت انسانی معلمان در مدرسه، بدون ذکر مراحل طی شود و از همه مهم‌تر اجرای برنامه‌های آموزشی گوناگون و نیز مدیر و تیم مدیریتی، در عمل به اصول یادشده اقدام کنند، نتیجه چیزی جز تکمیل و محاسبه کردن نمونه برگ‌های ارزیابی نخواهد بود. ■

